

462

HAGERI vallavalits.

Tuletõrje Teated

Üleriiklise
Tuletõrjeliidu
väljaanne.

Tuletõrjujad muretsege omale „Juubeli Album“.

Eesti Tuletõrje Liidu 10. a. juubeli puhul ilmunud „Juubeli album“ on 192 lhk. paks, sisaldab 218 pilti. Albumi sisuks on ülevaated Tuletõrje Liidu, Liitude Liidu ja üksikute ühingute tegevusest. Kirjeldusi täiendavad pildid ühingute tegelastest ja ühingute majadest jne. Peale seda on albumis tuntud luuletaja Jakob Liivi kaks ilusat laulu ja Eesti tuletõrje organisatsioonide nimekiri. Albumi hind on 225 senti. Album on trükitud ilusal kirjutuspaberil, suures kaustas.

Ühingu, tellige viibimata albumid ära, kuni tagavara jätkub. Ühegi arenenud tuletõrjuja laualt ei tohi puududa „Juubeli Album“.

Kiivrid

Kiivrid

tuletõrjujatele. Kodumaa töö, nägusamad ja vastupidavamad kui väljamaa töö, suures valikus alati saadaval Liidu ladus. TALLINN PIKK TÄN, No. 43.

Kiivrid

Kiivrid

Teadaanne.

Liidu juhatuse koosolekul 22. oktoobril s. a. otsustati Liidu laost kaupa võlgu anda ilma protsendita

ainult ühe kuu peale.

Peale ühe kuu möödumist arvatakse kauba võlale harilikud panga protsendid juure.

Liidu juhatus.

TULETÕRJE TEATED

Kuukiri.

Toimetuse ja talituse Tallinnas, Pikk t. nr. 43.

Tel. 579. Äritunnid k. 1/29 h. — k. 4 p. 1.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinna, Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijale, kes tellimishinna ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Üleriikline Tuletõrjeliit.

Kuulutuste hind (krooni).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg ja teksti keskel	45	23	12	6
Kaane sisekülgedel	37	19	10	5
Teksti järele . . .	30	15	8	4

Hintaalandus kuulutuse ilmumisel järjest 3—5 korda 5% 6—11 korda 15%, ja 12 korda 25%.

Nr. 11 (58).

NOVEMBER 1929.

7. aastakäik.

Sisu:

Tuletõrje töö talvel. — Tulekaitse vabrikutes. Tuletõrje ühingutele jagati riiklist toetust. Soomlased Eesti Tuletõrje Liidu 10. a. juubelist jne.

Tuletõrje töö talvel.

Kätte on jõudnud talve ja kibe põllutöö aeg maal on möödunud. Maal töötaval tuletõrjedel, see tähendab nende liikmetel, on nüüd rohkem vaba aega ja seda aega peaksid ühingu kasulikult tarvitama.

Kõige pealt tuleksid hoolsalt järelda kõik tulekustutamisinõud, kas need korras ja kiirelt kättesaadavad, sest kiire ja korralik abiandmine olgu iga tuletõrje esimene mure. Kõik puudused tulevad viibimata kõrvaldada, pritsid puhastada ja masinaosad kõige peenema masinaõliga sisse määrada, et nad talvel ei külmetaks. Igasugune vesi või niiskus pritsidest tuleb eemaldada. Voolikud ära parandada ja kokku rullida keskelt, nii et mõlemad otsad väljapoole ripuvad ja nende otsade kaks ühendajat kergelt ühendada selleks, et mustus sisse ei pääseks. Redelid järelda, kas kõik astmed terved ja kui tarvis ära parandada ja kergelt redelid õliga ületõmmata.

Laternad korda seada ja täita, sest talvel on neid vaja. Tuletõrje riistade hoiuruumid, kas pritsikuurid, ehk teised kohad, kus riistad seisavad, tulevad ülevaadata, kas katused, ukSED ja aknad terved, et mitte vihm või lumi sisse ei pääseks. Uksi või väravaid peab alati võimalik olema takistusteta avada. Selleks tuleb lumi ehk jäe nende eest kõrvaldada, Tulekustutamise abi-

nõude nimekiri tuleb täpselt kokkuseada äratähendades nende asukohad ja elanikkudele teatavaks teha.

Harjutsi tuleb ka talvel korraldada, kus selleks tarvilised ruumid olemas ja tuletõrjujatele teoorias õpetust ja juhust anda. Selleks võiks tarvitada Tuletõrjuja käsiraamatut, Tuletõrje Teateid, Riigi- ja omavalitsuse sundmäärusi, Liidu lendlehti ja brosshüüre tuleõnnetuste ärahoidmiseks ja n. e. Kui tarvis, tuleks Liidu juhatusse kaudu tuletõrje instruktor väljakutsuda, tema sõit koha peale mingisuguseid kulusi ühingutele ei tekita. Viimasel juhtumisel oleks soovitatav, et lähedal olevad tuletõrje ühingu korraldaksid ühiseid harjutsi või õppusi.

Ei ole ka üleliigne talvel välis harjutsi tuletõrje riistadega korraldada, sest talvel tuleb sagedasti tulekahjul töötada ja tuletõrjujad peaksid teadma, kuidas talvel oma abinõusid töötamisel külma eest kaitsta ehk kuidas neid kiiremalt ülessulatada.

Iseäranis tähtsad oleksid harjutused pimedal ajal, nõnda nimetatud öösised harjutused või manöövrid, kus tuletõrjel võimalik oleks oma valgustusabinõusid, proovida. Voolikuid märjaks teha harjutustel talvel ei ole vaja, sest nende kuivatamine on raske. Vahikordadel käimiseks pidudel tuleks muretseda käsipritsid või hydropuldid. A.P.

Tulekaitse vabrikutes.

Viimasel ajal on meil vabrikutes ja töökodades sagedasti tulekahjusid tekkinud, nagu selgunud, tulega hooletumalt ümberkäimise tõttu, seepärast avaldame siin mõned näpunäited, tuleõnnetuste ärahoidmiseks vabrikutes.

Kes oma varandust kaitseda tahab, peab kõige pealt muretsema sellele varandusele kaitset tule vastu, peab hoolitsema tuleõnnetuste ärahoidmise eest.

Mõne abilisega töötav väiketööstur kaitseb oma väikest töökoda lihtsamate abinõudega, kuna suurtööstur teeb seda suuremate abinõudega. Mõlemad on ammugi märganud, et tulekahju korral, isegi kõrge kinnitussumma päälle vaatamata, kahju võib ikkagi olla väga suur. Kinnitussumma tasub ainult tule ehk vee läbi hävinenud varanduse väärtuse, aga ei kunagi neid suuri kahjusid, mis tekivad sagedasti pikemat aega kestva äriseisaku ehk uuesti ülesehitamise ajal. Teenistus jääb ära, ostjad ja äritarvitajad pööravad teiste äride poole ja suur hulk tulekahju läbi tööta jäänud töölisi — enamasti just paremad töäjõud — otsivad ja leiavad tööd võistlejate juures.

Selle peale vaatamata on üldiselt vaade maksmas, et kui maja ja materjalid on kinnitatud, siis ei ole mingit kahju ja ajalehe kirjasaatja dokumenteerib seda enamasti järgmiste sõnadega: „Omanik ei kannata mingit kahju, sest kõik oli kinnitatud.“ Väga õige! Omanik ei kannata mingit kahju, aga rahvas oma enamuses kannatab. Sest kui tuli hävitab hooneid, maju, tooresmaterjaale, valmis- ehk poolvalmis saaduseid, siis on sellega tagasisaamatult hävinenud üks osa meie rahva varandust ja kui kinnitusselts küll maksab kahju välja puhtas rahas, siis kulutab ta selleks ikkagi ühe osa meie rahva varandusest. Kõige selgemini paistab see silma, kui tuleohvriks langevad põllusaadused, loomad ehk elu tarbeained. Tuleb tähele panna, kui palju rahva varandust saab hävinemise eest hoitud, tarvitusele võetud ettevaatuse abinõude läbi.

Tulekaitse korraldus on seega sarnane asi, mis igale ühele tarvilik ja tule läbi tekkinud kahjusid võib vähendada, kui sellele veel rohkem tähelepanu pööratakse.

Paljud ettevõtte on väikesest algusest väljaarenenud ja ajajooksul ikka enam ja enam suurenenud, ilma et selle juures tulehädaoohule tähelepanu oleks pööratud. Üks ehitus saab teise kõrvale püstitatud ja endiste ehituste juures mitmesuguseid ümberehitusi ja muudatusi ette võetud, kuni lõpuks ettevaatuse abinõude tähelepanematuse läbi sarnane seisukord on loodud, mis tuletõrje tegevust õnnetuse korral väga raskendab ehk koguni võimatuks teeb.

Plaanikindel tuletõrje korraldus iga suurema ettevõtte juures on seega täiesti kohustatav.

Kus võimalik pole moodustada vabriku tuletõrjet, seal tuleb hoolt kanda, et tööliste seast vabatahtliku tuletõrjesse kuuluvatest meestest saaks korraldatud nii nimetatud löögisalk, kes oleks tuleõnnetuse puhul alati valmis väljaastuma.

Vabatahtlikud tuletõrjujad, kes tulekustutus-taktikat hästi tunnevad, võivad vabrikus tööl olles, sama hästi kõiki käepärast olevaid kustutusriistu käsitada, kuni tuletõrje kohalejõudmiseni.

„Kus on tulekahjust teatamise koht?“ küsib üks teiselt, aga teine laotab käsa, temagi ei tea seda Sarnast korda ei tohi olla. Tulekahjust teatamise koht olgu kõigil teada.

Kuid igat vabriku vastutavat tööjuhatajat, kui ka kogu tööliskonda, peab

kõige valjumalt kohustama, igast, ka kõigeväiksemast tuleõnnetusest viibimata teatama tuletõrjele.

Kui on tööstuse läheduses tulekahju teatamise koht, siis on iga ettevõtte kohus sellega aegsasti otsida kindlat sidet, ehk veel parem, oma tööstuses tulekahju teatamise koht sisseseada.

Tulekahjust teatamise kõrval on tule kustutamiseks vee muretsemise küsimus vabrikutes kõige tähtsam asi. Kui vabrikus puudub oma veevõrk ehk pumba süsteem, siis peab hoolitsema selle eest, et vabrik ühenduses oleks kohaliku linna- ehk alevi veevõrgiga.

Tähendama peab, et ei tarvitataks liig peeneid torustikke veevõrgis. Toru läbimõõt peab olema vähemalt 150 millimeetrit. Tihti on paljudes kohtades vähema mõõduga veejuhte. See on suur viga ja vale kokkuhoidmine, sellest võib saada suuremat kahju, kui on jämedamate torude muretsemisel tehtud kulud.

Vabrikutes peab tarvitama maapealseid hydrante, ülesseatud vabriku õuele, nii, et võimalikult kiiresti neid võib näha ja kasutada, kuna maaaluste hydrantide kasutamine on seotud asjatute ajakaotustega, raske on leida pimeduses nende asukohta, samuti on takistavad veel mustus, külm jne.

Iseenesestki mõista peab hydrantide ümbrus olema vaba igasugusest prahist, nagu kastidest, sütest jne.

Kõikide hydrantide, veebasseinide ja kustutusabinõude asupaigad peavad olema märgatavaks tehtud, näiteks suurte, valgete, punaste äärte ja tähtedega siltide läbi, mis võimalikult välja paistvasse kohta ülesseatud.

Kui vabriku läheduses on jooksev vesi või asub lähedal tiik, siis tuleb muretseda, et ka suuremal pritsil hõlbus oleks juurepääs ja seisukoha võtmine vee juures.

Et tuletõrjel tulekahju ajal vaba juurepääs ja ärasõit oleks, peavad vabriku õuedel ja tänavatel mahapandud ehitus- ja puumaterjalid, kastid ja kivistüsi, korrapäraselt mahutatud ja üleslaotud olema.

Trepikodadele tuleb erilist tähelepanu pöörata. Ülim põhiseadus on siin, et trepid ja trepikojad peavad vabad olema igasugustest kastidest, telingutest, samuti vaatidest, mis sageli

kergesti süttiva ainega on täidetud — need tulevad kohe viibimata eemaldada. Liikumise takistused võivad õnnetuse korral põgenevale inimhulgale, saada saatuslikuks.

Korda pidada! Piinlik kord ja puhutus on eellingimuseks tulekahjust hoidumiseks. On olnud juhtumisi, kus tolmu plahvatus tulekahju põhjuseks oli. Seda võib iseäranis juhtuda ketramise ja kudumise vabrikutes, veskites ja saeveskites, mispärast seal tolmu kõrvaldamise seadeldused sisseseada tulevad.

Igapäevaga kasvab bensiini, piirituse ja laki tarvitus tööstuses, mis suurendab ka tulehädadohtu ettevõtetes. Tule kardetavate vedelikkudega võib talitada ainult päevavalgusel — või välis- ehk elektrivalgustusel, kuid ei mingil tingimisel tule läheduses ehk lahtise küünlatule valgusel.

See on enesetapmine kui niiviisi lahtise tulega bensiini vaadi juure minnakse. Bensiin plahvatab hõlpsasti.

Seda peab kõigile teatavaks tegema, nähtavale kohtadele ja ustele riputatud plakaatidega.

Tööruumes võib neid vedelikke hoida ainult päevaseks tarvituseks.

Tulekardetavat vedelikku ei tohi kunagi valada mustavee torustikku ega äräjooksu kanaalidesse.

Uskumata ettevaatamatus on tühje bensiini, bensoli, värnitsa jne. vaate nädalate kaupa ruumides lasta vedele. Peab teadma, et tühjad vaadid hädahohtikumad on kui täidetud vaadid. Siinjuures raputab ehk mõnigi pead, kuid see on kahjuks veel vähe tuntud, et tühjad vaadid, aastaid sisaldavad plahvatavaid gaasi ja õhu segusid.

Põlevat jootmise lampi ei tohi tarvitada ruumides, kus on kergesti süttivaid ehk tuld kartvaid materjaale.

Külmanud veetorude sulatamiseks tarvitatagu keeva vett, auru ehk elektrit.

Elektri valgustuse sisseseadmiseega on üks hädahoju allik vähem. Korralikult ja eeskirjade kohaselt sisseseatud elektrivalgustus on tulekindel. Elektri juhed tulevad aga hoida vigastuste ja niiskuse eest ja aegajalt lasta järelvaadata asjatundjate poolt. Karistuse väärt on läbipõlenud korkide ja kaitsete jatkamine, need tulevad viibimata uute vastu vahetada.

Mustad ja õlised pühkelapid ja puuvillad tulevad selleks seatud tulekindlasse kasti visata, aga mitte nurka maha, kus nad palavaks lähevad ja iseenesest süttida võivad.

Piksehädahoju vastu on kõige kindlam abinõu otstarbekohane pikse kõrvaldamise seadeldus.

Kogu vabriku tööliiskonda ja teenijaid tuleb tutvustada mitmesuguste tule süttimiste põhjustega, näiteks keemiliste põhjustega. Õliste ja rasvaste jätiste palavaks minemine ja süttimine, samuti saepuru süttimine jne. Sellepärast tuleb valjult nõuda, et masinate puhastamiseks tarvitusel olnud õlised lapid, puuvillad jne. tulevad ainult sellekohastesse kindlatesse hoiukohtadesse visata.

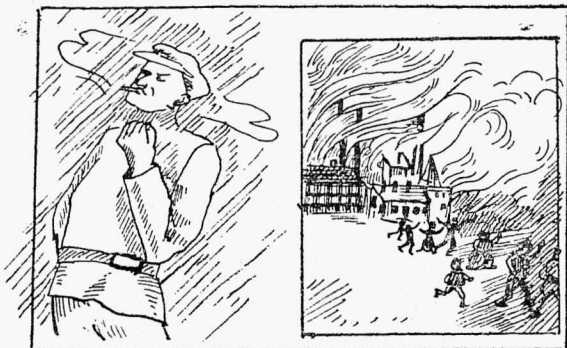

Eemale õli ja rasvaga hapniku aparadi juurest. Need ained võivad teostada plahvatust.

Tähelpanu tuleb juhtida mitmesugustele hädahohtudele vedela gaasiga töötamisel, missugused ikka rohkem ettevõtetes tarvitusele võetakse, nagu söehape, vesinik, hapnik. Neid tuleb hoida soojuse eest. Samuti põrutamisest, vedamisel. Soojus ja raputamine võivad plahvatuse väljakutsuda. Samuti tulevad õli ja rasv hapniku aparatidest eemal hoida, kuna need kokku puutudes suurt soojust sünnitavad ja iseenesest süttida võivad.

Suitsetamise keeld tuleb igas ettevõttes valjult läbiviia. Paljud tulekahjud on alguse saanud vabriku töölopul,

kus ära minnes, suitsu põlema pannes tuletikk hooletumalt ära visatakse, ehk jälle salaja nurga taga suitsetades põlev paberossiots kuhugi paisatakse.

Seal ta suitsetab nurga taga, kuid sarnase suitsetamise tagajärge näeme kõrval pildil: Vabrik põleb.

Kohe pärast töö lõppu tuleb töolistest mahajäetud ruumid läbikäia ja kontrollida, kas raudsed ja tulekindlad ukSED hoolega lukustatud. Alatine kontroll on sama tarvilik nagu korralik tulekustutus seadelduski.

Igas ruumis, kus on veevärk, tulevad sisseseada veetorud ja seinahydrandid. Juurevoolu veetoru jämedus ei tohi olla alla 2-he tolli läbimõõdus. Kui aga hooned kõrgemad kui kolmekordsed, peab veetoru 3-me tolline

olema. Seinahydrandid asetatagu võimalikult ukse lähedusse, et hõlbus oleks kustutamist alustada ja sama hõlbus hädakorral ka taganeda. Hydrandid asetatagu seinahüüsnusse, millega neid vigastuste eest hoitakse.

Igas ettevõttes nõuab tulehädadoht ka väiksemate tulekustutusabinõude muretsemist. Iga tööline peab teadma, kus tarvitamiseks kõlbulik tulekustutus ämber ehk käsitulekustutaja asub.

Nendest aparaatidest hoolimata ei tohi kunagi unustada — teatada tulekahjust tuletõrjele.

Väiksemad tulekustutusabinõud on ainult selleks määratud, et tuld selle alguses kustutada ehk tule lagunemisele senikaua piiri panna, kuni jõuab kohale tuletõrje.

Keegi ei või ühelgi juhtumisel kindlasti ette öelda, et alanud tuld suudetakse kustutada ilma tuletõrje abita. Sagedasti on see küll võimalik, aga üksikutel juhtumistel mitte ja siis nuhtleb ebaõige talitusviis rängasti. Sest ühe silmapilguga võib möllata tulemeri.

Kõigile tuletõrjujatele tuleb aga nüüd ja alati meele tuletada ja paluda: — aidake rahva varandust kaitsta!

„Mitte ainult tulekustutamine, vaid tulekahjude ärahoidmine, on tuletõrje ülesanne.“

Uued Liidu liikmed.

Liidu juhatause koosolekul 26. nov. s. a. võeti uuteks Liidu liikmeteks vastu järgmised ühinged:

Muhu Hellamaa	vabat.	tuletõrje	ühing
Timo	"	"	"
Umbusi	"	"	"

Hoolsusmärgi saajad.

Liidu juhatause koosolekul 26. nov. otsustati järgmistele tuletõrjujatele annetada hoolsa teenistuse eest hoolsusmärgid:

Pärnu vtü.: 1. järgu rist Bernhard Koppel'ile. 2. järgu rist: Karl Koppel'ile ja Feliks Labrik'ule. 3. järgu risti said: Permand Sapse, Jakob Karro, Kristjan Katai, Arthur Miil, Johannes Kangur, Immy Wesset, Aleksander Piepenberg,

Georg Nieländer. Kuld medali said: Peeter Sirvinski, Harald Tugetam, Alfred Jürgenson, Juhan Tomson, Michail Mangusson, Andres Miido. Hõbemedali said: Erich Puls, Martin Villemson, Edmund Saar, Karl Veltson, Hans Kütt, Rudolf Valdek, Johannes Kangur, Hans Blau.

Auküla vtü.: 3. järgu risti sai Johannes Kadapik. Hõbemedali: Johannes Pärn, August Vaher.

Volta vtü. komando: Hõbemedali sai Johannes Anier.

Vene-Balti laevaehituse ja mehhanika a-s. komando: Kuldmedali sai Eugen Maslovski.

Mustvee vtü.: 2. järgu risti said: Mihkel Koppel, Valter Koppel. 3. järgu risti: Karl Piibe, Nikolai Reinvald, Johannes Siider, Johannes Mänd.

Tuletõrje ühingutele jagati Riigivalitsuse toetust

53 ühingat said kokku 5000 krooni

5. novembril astus kokku Kohtu ja Siseministri otsusega 30. okt. 1929 a. määratud komisjon koosseisus: esimees välispolitsei inspektor A. Tamman, liikmed, politsei vanem assistent A. Eichelmann ja assistent tuletõrje alal E. Brett; tuletõrjele 1929 a. peale ettenähtud viie tuhande krooni suuruse riiklise toetuse jaotamiseks. Komisjoni istungist võttis osa informatsiooni korras Üleriikliku Tuletõrje Liidu esindaja, tuletõrje instruktor härra A. Pirker.

Komisjonil olid käsitada järgmised materjalid: 1. Tuletõrje ühingute 1928 a. aruanded ja 1929 a. eelarved ühes kohaliku politsei teadetega; 2. Kohtu- ja siseministeeriumile saadetud ühingute palved toetuse saamiseks ja 3. Üleriikl. Tuletõrje Liidu nimele saadetud ühingute palved toetuse saamiseks.

Komisjon otsustas toetusraha jaotamisel käsitada järgmist:

1. Täiesti välja jätta linnades asuvad ühingud, sest linnades on seltskondlik toetus suurem;

2. Toetust määrata ainult neile

ühinguile, kes toetust vajavad tulekustutusabinõude muretsemiseks, täiendamiseks ja parandamiseks;

3. Suurem toetus (kuni 150 krooni) määrata ühingutele, mis hiljuti asutatud ja seni täiesti tulekustutusabinõudeta. See toetus annaks neile ühinguile võimaluse osta järelmaksuga pritse, mis alles võimaldaks otsekoheste tegevuse alustamist;

4. Ühesuguse toetuse tarviduse juures anda eesõigus toetuse saamiseks neile ühinguile, kes eelmistel, iseäranis läinud aastal, riiklist toetust pole saanud

5. Toetus määrata ühingutele, kes tegutsevad normaalsel põikirja alusel, nagu see ettenähtud Tuletõrje seaduses;

6. Määrata, mis otstarbeks toetus antud.

Nimetatud alustel esitas komisjon toetuse saamiseks järgmised tuletõrje ühingud, tabelis tähendatud toetussumma suuruses ja otstarbeks, missuguse ettepaneku ka siseminister 9. novembril kinnitas.

Järje nr. nr.	Toetuse saaja	Summa kr.	Otstarb.
Harjumaal.			
1.	Tuhala vab. tulet. ühing.	50.—	Voolikute ostmiseks.
2.	Vihterpalu — „ —	50.—	— „ —
3.	Perila — „ —	50.—	— „ —
4.	Nissi — „ —	50.—	— „ —
5.	Kurna — „ —	150.—	Pritsi ostmiseks.
6.	Rae — „ —	50.—	Voolikute ostmiseks.
7.	Raiküla — „ —	100.—	Pritsi ostmiseks.
8.	Nõva — „ —	50.—	Voolikute ostmiseks.
Järvemaal.			
9.	Einmanni vab. tulet. ühing.	150.—	Pritsi ostmiseks.
10.	Kolu — „ —	50.—	Voolikute ostmiseks
11.	Pikmetsa — „ —	100.—	Pritsi ostmiseks.
12.	Koigi — „ —	50.—	Pritsi võla tasumiseks.
Läänemaal.			
13.	Kullamaa — „ —	150.—	Pritsi ostmiseks.
14.	Massu — „ —	100.—	— „ —
15.	Oru — „ —	50.—	Voolikute ostmiseks.
16.	Rikholdi — „ —	100.—	Pritsi ostmiseks.
17.	Suuremõisa — „ —	150.—	— „ —
Saaremaal.			
18.	Loona — „ —	150.—	— „ —
19.	Lümmada — „ —	100.—	— „ —
20.	Kihelkonna — „ —	50.—	Pritsi võla tasumiseks.

Järje nr. nr.	Toetuse saaja.	Summa kr.	Otstarb.
21.	Laimjala — „ —	150.—	Pritsi ostmiseks.
22.	Leisi — „ —	50.—	Voolikute ostmiseks.
23.	Pärsama — „ — Petserimaal.	150.—	Pritsi ostmiseks.
24.	Kutsino — „ —	50.—	Voolikute ostmiseks.
25.	Kulje — „ —	50.—	— „ —
26.	Vastsõ — „ —	50.—	— „ —
27.	Võõpsu — „ — Pärnumaal.	50.—	— „ —
28.	Suure-Jõe — „ —	50.—	— „ —
29.	Uue-Kariste — „ —	50.—	Pritsi remondiks.
30.	Viluvere — „ —	150.—	Pritsi ostmiseks.
31.	Kaisma — „ —	50.—	Voolikute ostmiseks.
32.	Laatre — „ —	100.—	Pritsi ostmiseks.
33.	Enge — „ — Tartumaal.	150.—	— „ —
34.	Vorbuse — „ —	100.—	— „ —
35.	Pühajärve — „ —	150.—	— „ —
36.	Ulila — „ — Valgamaal.	50.—	Voolikute ostmiseks.
37.	Laanemetsa — „ —	150.—	Pritsi ostmiseks.
38.	Keeni — „ —	100.—	— „ —
39.	Hargla — „ —	150.—	— „ —
40.	Tõlliste — „ — Viljandimaal.	150.—	— „ —
41.	Kärstna vab. tulet. ühing.	50.—	Voolikute ostmiseks
42.	Puiatu — „ —	150.—	Pritsi ostmiseks.
43.	Umbusi — „ — Virumaal.	150.—	— „ —
44.	Skarjatina — „ —	100.—	Võla tasumiseks.
45.	Edise — „ —	150.—	Pritsi ostmiseks.
46.	Tudulinna — „ —	50.—	Voolikute ostmiseks.
47.	Kloodi — „ — Võrumaal.	50.—	— „ —
48.	Loosi — „ —	100.—	Pritsi ostmiseks.
49.	Timo — „ —	100.—	— „ —
50.	Linnamäe — „ —	100.—	— „ —
51.	Kähri — „ —	100.—	— „ —
52.	Laitsna — „ —	100.—	— „ —
53.	Mõniste — „ —	100.—	— „ —
Kokku Kr.		5000.—	

Märkus: Liidu juhatuse viimasel koosolekul arutati riiklise abirahade jaotamise korda ja avaldati kahjatsust, et Liidupeakoosolekul Tartus vastuvõetud sooviaval. on jäetud tähelepanemata. Riikline abiraha on väga väikene ja sedagi vähest jaotab politsei peavalitsus oma äranägemise järele.

Tuletõrjujad! Kas olete muretsenud juba omale

„JUUBELI ALBUM’i“?

Album 192 lhk. paks, 218 pilti, hind 2 kr. 25 senti.

Saada kõigis suuremates tuletõrje ühingutes.

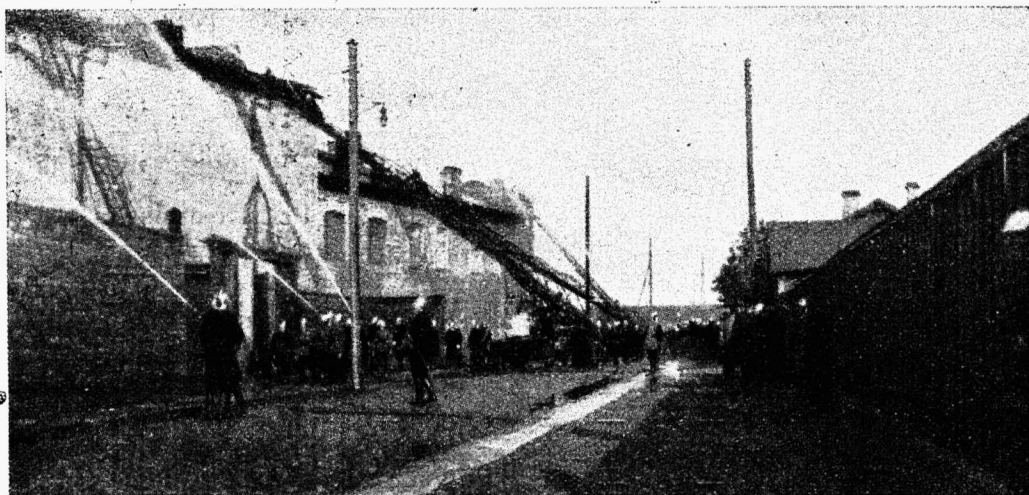
Soomlased Eesti Tuletõrje Liidu 10. aasta juubelist.

Oktoobri kuul ilmunud Soome tuletõrje ajakirjas „Palovartija“ kirjutab selle lehe peatoimetaja **L e o P e s o n e n**, oma muljetest Eesti Tuletõrje Liidu 10. a. juubeli pidustustel, muuseas järgmist:

Juubelipidustused: Pidulik aktus „Estonia“ kontsertsaalis oli olnud väga mõjuv. Liidu esimees, peamees Punga, avas aktuse selgitava kõnega Eesti tuletõrje Liidu tegevusest. Siseminister

tõusid taeva poole veejoad ja õige ruttu oli „põlev“ külmetusmaja veejoadest ümber piiratud. Manöövril osavõtjate tuletõrjete varustus oli väga kõrget klassi ja töökiirus eriti tähelepanuväärne. Sellevastu jättis aga tööriistade käsitus, esimest korda pealtvaatajale, pisut hädaldase mulje.

Pärast manöövrit kogusid kõik tuletõrjed ja korraldati need pitsimaja ees rongikäiguks Kadrioru lossi, Riigivanema

Tallinna tuletõrje manööver sadamas.

tervitas Liitu Riigivanema ja valitsuse nimel. Lisaks oli muidugi hulk tervitus kõnesid kodumaa ja väljamaa võõraste poolt. Soome tuletõrjajate nimel tervitas Soome Tuletõrje Liidu sekretär, direktor **A. V. Sauramo**. Vastuseks tema tervitusele avaldas peamees Punga lootust, et Soome Tuletõrje Liit ühineks Baltimaade Tuletõrje Liitude Liiduga.

Õhtul pidi olema tõrvikutega rongikäik ja piduõhtu Kadriorus, kuid halb ilm tegi kõik need võimatumaks.

Pühapäeva hommikul kel 8. korraldasid Tallinna tuletõrjed sadamas ühise manöövri, kus oletati suurttulekahju. Üks tuletõrje osakond teise järele saabus täie hooga sadamasse ja varsti

male austust avaldama. See oli võimukas paraad, millest võttis osa 1700 Eesti tuletõrjajat hulga muusikakooriga. Soome tuletõrjajad — külalised — olid rongikäigus esimesed, Tuletõrje Liidu juhatuse järel.

Riigivanem tervitas lossi esisele kogunenud suurt tuletõrje malevat kõnega, mille järele mängiti Eesti hümn, tuletõrjed andsid au.

Päeval oli Eesti Tuletõrje Liidu aastakoosolek, õhtupoolikul näituse platsil näitus ja Kadriorus tuletõrje võistlus. Tuletõrje võistlustest võtsid osa ühtekokku paarkümmend tuletõrje meeskonda, pärit mitmest maa eriosast. Võisteldi selles, missugune tuletõrje

saab kiiremini vee joa välja: 1) pritsi korralduse järele ja 2) pikendatud voolikuga. Punktisid anti ka ülesande täitmise korralikkuse järele. Üldiselt oli veejuga tegutsemas minuti jooksul, mõnel isegi poole minutiga. Vooliku pikendamine sündis kõige kiiremini 14. sekundi jooksul.

Kuna olin palutud üheks vahekohtunikuks, sest kõik vahekohtunikud (auhinna määrajad) olid erapooletuse mõttes, väljamaalased, julgen avaldada, mitte arvustamiseks, vaid auhinnamõistjate kaitseks — oma arvamist sarnaste võistluste korraldamisel: Auhinna määrajaks oleks pidanud iga võistleva tuletorje kohta olema kaks ja neist teine eeslane, kes tunneb kohaliku tuletorje juhtnööre ja korraldusi ja võib ülesande täitmise korralikkuse kohta, oma maa vaatekohast parema otsuse anda. Veel parem ehk oleks, kui üks ja sama, näiteks kolmemeheline auhinnamõistjate komisjon, oleks arvustanud kõikide üheliigiliste pritsidega, varustatud meeskondade tööd. Nüüd aga, kardan ma, et ebaühtlust hindamisel oli võimatu kõrvaldada, kuigi kõik auhinnamõistjad, teadagi, püüdsid kõigeparemat. Ka oleks võistluse määrustes pidanud selgitatama, et kõik ettevalmistus tööd on keelatud enne võistluse alguse signaali andmist; pritsid oleks pidanud olema tulekahjule sõitmise seisukorras, ehk jälle oleks ettenähtud, missugused ettevalmistustööd kõigile ühtlaselt on lubatud. Nüüd ühendasid mõned imev osad ennem juba valmis. Ei saanud selgusele, kas oli see lubatud, kuid ükski võistluste korraldaja ei keelanud seda. (Toimet. märkus: Soovitud korraldus oli küll tehtud, kuid mõned olid seda tähelepanemata jätnud.)

Vabastan siis ennast ja teisi väljamaalasi kaasauhinna mõistjaid edaspidisest vastutusest, kui hindamise tulemused, mis jätsime võistluste korraldajatele, ei ole tööle vastavad, avaldan imestust võistlejate tahte ja kiiruse üle. Võistlustel valitses tõeline Olympialaste võistlustahe ja on sarnased võistlused tõesti heaks ergutajaks hoolsatele harjutustele. Arvan, et see-sugused võistlused, kui edaspidi enam tähelepanu pööratakse tööjaotuse ja tehnilise külje selgitamisele ning võistlused tehakse mitmekülsemaks, võivad roh-

kesti edendada Eesti tuletorjete võitlus valmisolekut tulekustutamisel.

Käik pritsimajja. Eesti tuletorjed on üldiselt vabatahtlikud. Terve maa kohta on ainult kaks väikest palgalist tuletorjet, üks Tallinnas, teine Tartus. Et pilti saada nende laadist, käisin esmaspäeval Tallinna pritsimajas.

Ehitus on vana ja siia on asetatud ka vabatahtlikkude tuletorje riistad. Pritsimaja ei vasta küll uueaja tuletorjejaama nõuetele, kuid oli siiski puhas ja hästi korraldatud. Tuletorje riistad olid eriti otstarbe kohased ja näisid olevat hästi korras hoitud.

Palgalises linna tuletorje komandos on 36 meest, kellest ainult pooled on alati valvekorril. Pritsimajas on elukorterid ainult ülematele ja autojuhile. Autosid on neli: 1) Üks tuhat viiesaja liitriise vee tankiga ja 600 ml. pritsiga varustatud löögi auto, 2) üks 1200 ml. pritsiga auto, 3) üks Magirus mehhaanilise redeliga auto ja 4) üks veetankiga ja mootorpritsiga varustatud tagavara auto.

Veevärgi tuletorje hüdrandid tunduvad olevat nõrgapoolsed. Rõhk on mõnes linnaosas õige nõrk ja tuletorje hüdrantide toru ainult 2 tolliline, nii et pritsidel tuleb isegi vee hüdrantidest vett imeda.

Tuletorje telegraafi pole olemaski. Vabatahtlik tuletorje oma hulga jaoskondadega ja hulk vabrikute tuletorje osakondi ning sadama tuletorje moodustavad tugeva ja linnale majanduslikult väga kasuliku tuletorje reservi. Kõik need tuletorjed on hästi varustatud, suuremalt osalt mootoriseeritud riistadega ja mitmed suuremad auru-pritsid on veel tagavaraks.

Vabatahtlikul tuletorjel on häire otstarbeks pritsimajas häire korraldus, millesse on ühendatud kakssada kella, mille helisemisega saab liikvele panna kaunis suure meeste hulga.

Jutuajamised. Pidusid sekelduste ja aja puuduse tõttu jõudsin ajalehemehele omase päale tungimisega hankida siiski mõningad huvitavad teated:

Eesti Tuletorje Liidu esimees, Tartu vabatahtliku tuletorje ühingu peamees, Punga jutustas et on sõjaajal teeninud ohvitserina Sveabori, nüüdses Soomelinnas, kindluses ja ütles tundvat hästi Soome olusid.

Tema arvates ei ole Eesti tuletõrjed veel sellel tasapinnal kui Soome tuletõrjed, kuid edenemine läheb kiirel sammul edasi. Tuletõrjete arv on mõne aasta jooksul tõusnud kolmekordseks ehk 460 peale, ja neisse on ühinenud kokku üle 30.000 mehe.

Tuletõrje Liidu instruktor, Rakvere vabatahtliku tuletõrje ühingu peamees A. Pirker seletas Liidu välistegevusest. Eesti tuletõrjetele annab valitsus väikese summa igaaastaseks toetuseks, millest aga ei jätaku. Sellest jagatakse väikseid 500—1500 S. margalisi abirahasid neile ühingutele, kes vähese rahagagi püüavad saada parandusi.

Liidu tegevus on muidu samasugune kui Soomeski, sellevahega, et Liit peale muu peab omal tuletõrje abinõude ladu ja vahetalitust.

Siseministeeriumi tuletõrje asjade esindaja, politsei assistent Brett jutustas tuletõrje seadusest, mille järele omavalitsused on kohustatud hoolitsema tuletõrje korralduse eest. Seadus olevat mõjunud väga hästi: Rahapuudus tegevat aga omavalitsustele raskusi, kuid siseministeeriumis on praegu valmistusel seaduse eelnõu, tulekinnitus maksu määramisest tuletõrje toetuseks, nii nagu see on Austrias ja Saksamaal. Samuti on teoksil tuletõrje seaduse täiendamise seaduse eelnõu selleks, et ei saaks asutada sarnaseid tuletõrje ühinguid, millel ei ole tegelikult mingit tähtsust. Järelvalve on kohalikkude politseiametnikkude hooleks, kuid uue ettepaneku järele tuleks igasse maakonda vähemalt üks eriteadlane juhataja. Samuti olevat kavatsusel maa kohtadesse asutada laiemal maaalal töötavaid mootoriseeritud tuletõrjesid.

Vahele tähendan, et politsei assistent Brett ei ole harilik politsei assistent ega ametnik, vaid tuletõrjuja, kes on juba olnud tegev tuletõrjes ja praegu tegutseb abipeamehena Tallinna vaba-

tahtliku ühingu noorte meeste jaoskonnas, missugune vastab meie vabatahtlikkude ühingute „lendavale jaoskonnale.“

Üldine mulje. On teatavasti hädahohtlik paaripäevalise pidu muljete järele teha mingeid põhjalikke otsuseid. Need võivad olla väga eksiteele sattuvad. Võin ainult teha niioelda kiir päevapildi, üldjoontes.

Mis välimisesse küljesse puutub, siis avaldasid tuletõrjed, olgugi meile pisut võõrastena, siiski väga head muljet. Tõsi küll, võiksime oma heaksmeeleks öelda, kuigi jätaksime võrdluse päris kõrvale, et tuletõrje abinõude käsitus oli pisut hädaldane, samuti ei märganud tööjaotamist, isegi abitööde jaotust, aga tähendan siiski veel kord, et seda mitte igalpool. Meilgi on veel palju rühma taktikat ja küllalt osatakse ka meilgi hädaldada (hätäilla). Oleksin tahtnud näha võistlusest osavõtjaid eestlasi tulekustutamisel.

Aga see tahe ja elav huvi, mis eestlastel on oma töö vastu, jätab meid kohe varju. Eesti kümme aastat vanasse Tuletõrje Liitu kuuluvad 460 tuletõrjet. Meil kolmkorda rahvaarvu poolest suuremas maas ja kaks korda vanemas Liidus on ainult 157 tuletõrjet, nii siis ainult $\frac{1}{3}$, aga oleks pidanud olema kolmkorda enam, nii siis 1500 tuletõrje ühingu. Oleme siis kõvasti järele. Eestlastel on tuletõrje seadus ja alaline ametlik keskkohut ametlikkude tuletõrje asjade tarbeks, ka sellega on nad meist ees. Ja kui nad jätkavad veel kümme aastat oma tööd sarnase hooga ja meie siin edaspidigi nüüdset moodu osalt tammume ühekoha peal, siis on eestlased meist igas suhtes ees.

Lõppkokkuvõtteks on, et meil on Eesti tuletõrjujailt palju õppida ja loodan et huvireis, millest rõõmustavalt suur hulk Soome tuletõrje mehi osavõttis, andis meile kõigile tarvilist aratust ja tahet püüda kõvasti edasi.

Leo Pesonen.

Soome tuletõrje ühistööst Balti maade Tuletõrje Liitudega.

Selle küsimuse kohta kirjutab Leo Pesonen, oktoobri kuul ilmunud „Palovartijas” järgmist:

Nagu teada on Baltimaade Tuletõrje Liitudel omavahel väga lähedane koostöö. Nii asutati 1925. a. ühine Liitude Liit, kelle juhatus asub Riias ja nad peavad ühiseid nõupidamise koosolekuid vaheldamisi kõigis Liitude Liitu kuuluvates maades. Soome Tuletõrje Liitu on palutud ühineda, kuid meie Tuletõrje Liit on ühistööst keeldunud, peamiselt keelelistel põhjustel, sest Liitude Liidu ühiseks nõupidamise keeleks on Venekeel.*)

Tuletõrje Liidu suhtumine keele küsimusesse on äratanud pahameelt ja valesi arusaamist asjaosalistes maades, ja kuna asjal on muudki tähtsust meie tuletõrjetöele, siis tuleb küsimus, kuigi ta nii õrn on, avalikkule arutusele võtta.

Tähendan kohe alguses, et kirjutan siin kui üksik tuletõrjemees ja asi „Palosuojelusyhdistys”esse ei puutu.

Mis puutub ühise Liidu mõttesse, siis pooldan küll Tuletõrje Liidu seisukohta. Tegelikud keelelised raskused on tõepoolest suured. Meil ei ole tuletõrje tegelasi, kes oma keeleliste teadmiste tõttu võiksid tagajärjerrikkalt osavõtta neist ühistest konverentsidest ja meie maa ühingute esitusele vastavas hulgas. Teiselt poolt ei ole erimaade tuletõrje korraldustel ka nii palju ühiseid asju, et oleks tarviline ühine kindel organisatsioon. Mida võiks Liitude Liit teha ehk otsustada, millest oleks liikmetele Liitudele tegelikku kasu? Olud on igal maal isesugused ja igal Liidul tulevad omal võita oma raskused.

Kui omal ajal soovitati Skandinaavia maade tuletõrje ühingute Liidu moodustamist, siis oli Soome „Palosuojelusyhtisys”e seisukoht see, et ühisest Liidust ei oleks vastavat kasu ja Liidu asutamise mõte vaibus.

Agal Tähelepanu! Mõte heast ühistööst ei raugenud. Erimaade tuletõrje ühingud on omavahel olnud kõige paremas ühistöös ja on peetud korralikke ühiseid nõupidamise koosolekuid, kordamisi ühes ja teises maas ja usun, et

see ühistöö on olnud igale ühingule suureks kasuks. Peamiselt ei ole see kasu mitte neist ühistest nõupidamistest, vaid palju enam neist võõrsil käikudel sõlmitud tutvustest, üksikutel mõtevahetustel saadud äratustest ja kõigest sellest, mis inimene võõramaa oludes tähelepaneb, head ehk halba.

Sellepärast arvan ma, et koostööst Baltimaade Tuletõrje Liitudega meie Tuletõrje Liidule paljugi oleks kasu. Tõsi küll, et olud iseäranis ehitus ja asutus olud on väga erilised igal maal, aga tuli on igalpool ühesugune, samuti inimenegi oma põhialustes. Ühesugused raskused on vabatahtlikkudel tuletõrjedel igal pool võitluses tule ja inimliste nõrkuste vastu.

Tihedamalt asuvate elamute tõttu on Baltimaade vabatahtlikud tuletõrje ühingud väga tugevad ja arvan et meie tuletõrjemeestel oleks õpetlik teha nendega lähemaid tutvusi. Samuti arvan ja olen kindel, et meilgi on palju sarnast, mis teeks teiste maade tegelastele meil olemise viljakaks.

Allakirjutaja isiklik veendumus on siis see, et meie Tuletõrje Liitudel oleks küllalt põhjust astuda lähemasse ühendusesse lõunapoolsete naabritega. Sellelega ei taha ma veel ettepanna ühine mist Liitude Liiduga, mitte ennem kui meeled igal pool on lähemaks ühistöökäest küpsed ja kui on keeleküsimus korraldatud ja Liitude tegevusest saadud täielikumad teated; aga meie Tuletõrje Liidud võiksid oma koosolekutele kutsuda esitajaid naabrimaadest. Isiklikult pooldan eriti õppereisude puhul ja üks kõik mis juhtumistel, meie esitajatel sõlmida lähemaid suhteid ja hankida teateid ning tutvuneda naabri maade tegelastega ja tegevusega.

Isiklikult olen väga rahuldatud kõigest kuuldust ja nähtust ja tahan esimesel võimalusel teha, ilma pidumüra mõjuta, juba lähemal talvel õpereisu lõuna poole, sest märkasin oma reisul mõndagi eriti huvitavat, mille kohta tahaksin saada lähemat selgust.

Leo Pesonen.

*) Toimetuse märkus: Ametlik keel on prantsuse keel, kuid läbirääkimistel on saksa- ja vene keel tarvitusel.

„Tuletõrje Teated” toimetuse märkus. Keeleküsimus ei tohiks olla takistuseks, mis keelab Soome Tuletõrje Liitu ühinemast Liitude Liiduks. Nii näiteks peavad Leedu, Läti, Eesti ja Soome agronoomid igal aastal järjekorralisi kongresse ning saavad keelega küll hakkama, tarvitatakse Saksa keelt ehk jälle tõlkide abi. Igatahes on eestlastel ja soomlastel kerge üksteist mõista, meie keeled on sugulased, ja Eesti ning Soome Tuletõrje Liitude lähemaks koostööks ei võiks mingisu-

guseid takistusi olla. Samuti võib Liitude Liidus ka Saksakeeles mõtteid vahetada, on ju Saksakeele mõistjaid küllalt ka Soomeski. Vene- ja Saksakeel on senini omavaheliseks asjaajamiseks võetud, kuna neid keelesti, nii Eestis, Lätis kui ka Leedus kõige rohkem mõistetakse. Meie lõuna poolsed Soome naabrid võiksime tõsiselt röömustada, kui ka Soome vennasrahva tuletõrjujad meiega lähemasse läbikäimisesse astuvad ja Põhjamaa kultuuri mõjupiirkonda meile lähemale toovad.

Rootsi tuletõrje keskühingu 10. aastasest tegevusest.

Tänavu suvel, 14. ja 15. juulil, pühitsetes Rootsi tuletõrje keskühing või Liit oma kümneaastase tegevuse mälestuspäeva.

Rootsi tuletõrje keskühing sai alguse tuletõrje peameeste koosolekutest, mida pidama hakati juba 1875. a. peale. Neist koosolekutest võtsid osa Rootsi suuremate linnade tuletõrje päälikud, ülemad ja nende abid. Sarnaseid koosolekuid peeti üldse viis. Viimane koosolek, mis oli „linnade tuleabi ühingu“ korraldatud, peeti 1901. a. Gävle linnas. Selle järele kulus mitu aastat, kus polnud ühtegi märki ühistööst. Alles aastal 1908. kutsus Kalmari linna selleaegne agar tuletõrje peamees Rudolf Stridbäck koosoleku kokku, millest võtsid osa umbes 15 peameest. Sellel koosolekul otsustati asutada Rootsi tuletõrje peameeste ühingu ja sellesse ühinguusse astusid juba alguses 115 liiget kes olid kas peamehed, ehk neile võrduvad tuletõrje tegelased. Ühingu esimeseks tegevuseks oli uute ehitus määruste kokku seadimine. Ühingu püüdis kõik teha, et need määrused saaks otstarbekohased.

Kuid ei kestnud kaua, kui tuldi arusaamisele, et ühingu puuduvad tuletõrje ala teoreetilise poole esitajad. Ühingu põhikiri nõudis, et liikmeteks võisid astuda ainult tegelikud tuletõrje ametimehed. Ühel koosolekul, 1911. a., tõsteti küsimus üles, et põhikirja selles mõttes muudetakse, et liikmeteks võiksid astuda ka teised isikud, kes huvitavad tuletõrjest. See ettepanek leidis aga vastuseismist, peaaugalt väiksemate

linnade tuletõrje peameeste poolt ja lükati tagasi. Aastal 1917 äratati küsimus uuesti ellu ja aastakoosolekul otsustati põhikiri muuta.

1918. a. peakoosolekul otsustati ühingu nimeks võtta „Rootsi tuletõrje ühingu.“ Muudatus hakkas maksma 1918/1919. a. vahetusel.

Aeg ühingu asutamiseks oli sobiv. Rootsis oli selkorral valitsuse poolt ametisse määratud niinimetatud „tuletõrje komisjon,“ kelle ülesandeks oli valmistada seaduseelnohu, tuletõrje kohta hotellides, teatri majades ja muudes rahvakogumise kohtades. Samuti oli teoksil kogu maasse puutuv tuletõrje seadus. Uus ühingu võis kohe oma kaasabi pakkuda nende tähtsate küsimuste lahendamise puhul. Et ühingu tööle rohkem tagajärge oleks, otsustati asutada alatine toimekond... Ühingu propaganda abinõuks asutati ajakiri „Brandskydd.“ Kõik need korraldused nõudsid ühingu tegevusele majanduslist toetust. Uue põhikirja järele võisid ühingu liikmeks astuda peale üksikute isikute ka omavalitsused, ühingud, ärid jne. Ühingu majandulise järje tõstmiseks oli vaja ühinguale võimalikult rohkesti koguda liikmeid. See õnnestus ka hästi. Esimese tegevuse aasta lõpuks oli liikmete arv juba üle 1000. Praegu on ühingul 2700 liiget, neist üksikuid isikuid 2400 ja toetajaid liikmeid, ärisid, omavalitsusi, ühinguid jne. 370. Peale liikme- ja toetus maksude saab ühingu veel abiraha valitsuselt, ajakirja väljaandmiseks. Ühingu juhatuses on palju mõjuvõimsaid isikuid.

üle maa. Selle tõttu ei saa ühingu juhatuse koosolekuid suurte kulude tõttu tihti pidada ja jooksvaid asju ajab eriline töökomisjon. Ühingu esimeseks esimeheks oli peamees (tuletõrje ülem) Karl Gustaf Borgenstierna, kes agarasti ajas ühingu asja ja kogu ühingu tegevuse peale surus oma mõju. Tema surma järele palgati ühingu tegevuse juhatamiseks alaline sekretär. Ühingu toimikond on oma tegevuse ajajooksul väga palju tähtsat tööd korda saatnud, millest oleks nimetada, tuletõrje uuendamine mitmes linnas, nõuandmine tuletõrje ja tulehädadohu ärahoidmise korraldamises mitmes vabrikus ja haigemajas. Samuti on kokkuseatud seaduse eelnõusid ja sundmäärusi teatri majade, koosoleku ruumide ja muude avalikkude hoonete ehitamise kohta, filmide hoidmise, autogaraaside jne. kohta. Peale selle on avaldatud suur hulk kirjalikke kui ka suusõnalisi juhatusi tuletõrje igal alal. Ühingu selgitustöö on ulatanud kuni koolideni. Ühing on korraldanud näitusi ja kõnesid kuni 15.000 kooliõpilasele. On korraldatud kursused elektrimontöridele ja neist on üle 4000 inimese osa võtnud. Ühingu propaganda tegevuse hulka kuulub ka tuletõrje näituste korraldamine. Näitustest tuleb eriti nimetada seda mis korraldati Göteborgis 1923. a. ja näitus põhjamaade ehitus päeva puhul.

Ehitus tarbeainete uurimiseks on Rootsi kinnitus seltsid kinkinud ühingu 40.000 krooni. See summa on tarvitatud erilise tuletõrje laboratooriumi asutamiseks, ühes valitsuse ainete katsejaama asutusega.

Mõjuvaks abinõuks ühingu selgitustöös on olnud tuletõrje kursused, millest on osavõtjaid olnud sadandeid ja kus peetud loenguid iga tuletõrje erialalt. Loengud on hiljem trükitud avaldatud.

Ühingu kontori hoone laiendamise puhul on kavatsus sinna asutada ala-

line tuletõrje näitus, mille erialaks oleks iseäranis tulekahjud elektri sisseadete läbi.

Edasi on ühing tuletõrje selgitustöö otstarbel valmistanud tuletõrje filmi, mida on näidatud üle kogu maa sadandetele tuhandetele vaatajatele.

Uue tuletõrje seaduse kokkuseadmisel on ühingul suurem osa ja saab see kahtlemata maa tuletõrje asjanduse peale avaldama suurt mõju.

Ühing on oma 10. a. tegevuse ajajooksul kirjutanud ja väljaannud suure hulga tuletõrje kutse kirjandust. Lisaks tuleb tõendada, et ühingu poolt väljajagatud lendlehtede arv ulatab üle 400.000 eksemplari. Tähtsamaks abinõuks ühingu selgitus ja propaganda töös on aga ajakiri „Brandskydd“, mis iga aastaga ikka rohkem ja rohkem levineb ja majanduslikult omaga väljatuleb. Praegu on lehe lugejate arv 5000 ümber.

Kingitustest, mis ühinguks annetatud, oleks nimetada Rootsi linnade üldise tuleõnnetuste puhul abiandmise ühingu kingitus, 100.000 krooni, selle ühingu sajaastase mälestuse puhul. Kingituse summa kasutatakse selgitustööde peale, mis sünnib Rootsi linnade Liidu ja Rootsi tuletõrje ühingu poolt valmistatud kava järele.

Ühingu tegevus on kõigiti viljakas olnud ja alatasa laienenud, kuid tuletõrjel on ka Rootsis ikka veel suur ja laialdane tööpõld ees. Veel hävitab tuli Rootsis igal aastal 40—50 miljoni krooni eest varandust ja tuleohvriks langevad kuni 50 inimest aastas. Sellepärast soovivad ka Rootsi tuletõrje ühingu tegelased igale tuletõrjujale meelespidada ühingu esimese esimehe Carl Gustaf Borgenstierna sõnu: „Tuletõrje tuleb teha tugevaks rahva oma-tegevuseks.“

Uued tuletõrje ühinguud.

Siseministeriumi ühinguute ja seltside osakonnas on registreeritud:

1. Kõrgesaare vabatahtlik tuletõrje ühing, 20. septembril s. a. Ühingu juhatuse asupaik Kõrgesaare vallas, Hiiumaal (Läänemaal).

2. Sootaga vabatahtlik tuletõrje ühing 11 oktoobril s. a. Ühingu asupaik Sootaga vallas Tartumaal maakonnas.

3. Venküla vabatahtlik tuletõrje ühing 30. oktoobril s. a. Ühingu asupaik Narva vallas, Virumaal.

Missugust mootorprtsi muretseda.

Praegusel ajajärgul soetavad paljud vabat. tuletõrje ühingud väikesi jõupritse ja seisavad nii mõnedki ühingud küsimuse ees, missuguse firma toodangu peale neil peatuma tuleks jääda.

Ka Paide ühing oli otsustanud sügisel üht väikest mootorprtsi omandada ning seisis siis ka tuletõrje riistade näitusel raske, vastutulsuse ülesande ees, missugust tüüpi valida: Olid seal ju esitatud kõik kuulsad firmad, nagu Rosenbauer, Magirus, Flader jne.

Kuna eelnimetatud firmade prtsid Eestis juba olemas ja nende head küljed ja omadused enam-vähem teatud on, võtsime lähemale vaatlusele, siin tänini veel võõra, Soome O/Ü. A. G. Serlachius Mänttä, prtsi, mille lõpuks, peale põhjalikku proovimist ja kaalumist ära ostsime.

Praegu, kus prts kahe kuu jooksul igakülgsest proovitud ja ka oma tuleproovi 3½ tunni vahetpidamata tööga väga rahuldavalt sooritanud, võime tunnistada, et oma valikut ei kahetse.

Serlachiusse prts, mud. KMR on varustatud sama „Breuer“i mootoriga mis Saksa omadel, kuid tema pump ei ole vakuum-, vaid kaheastmeline kõrgerõhu tsentrifugaalpump. Ta on ümbritsetud soojavee mantliga ja seega kaitstud talvel kinnikülmamise eest. Pritsi käsitus on võrdlemisi lihtne ja sünnib üheainsa koha pealt.

Nende ridade ülesanne ei pea mitte olema reklaam Serlachiusse vabrikule, vaid loen oma kohuseks T.-ühingute, kes prtsiostmise küsimust kaalutlevad, tähelepanu selle, meil veel tundmata tüübi peale juhtida, missugune minu arvates meie külmamaa oludele kohane tohiks olla nii tema omase konstruktsiooni kui ka hinna suhtes ja igatahes väljapaistvat kohta meil senini levinenud väikeprtside reas väärrib.

Paides, novembris 1929.

A. Grünberg
Paide V. T. Ü. peamees.

Räpina tuletõrje ühingu seltsimaja õnnistamine.

Räpina vabatahtlikul tuletõrje ühingul oli 3. novembril oma viieaastase kestvuse jooksul tähtis ja ajalooline päev: Ühing pühitses oma seltsimaja sisseõnnistamist. Vaimuliku talitust toimetasid pastor A. Saarmann ja ap. õigeusu praost I. Rõbakov, pidades ilusaid päevakohaseid kõnesid.

Sellele järgnes vaimulik kontsert kohaliku preestri Lambergi juhatusel. Tuletõrje Liidu ja Võru vabatahtliku tuletõrje ühingu nimel ütles tervitust Liidu juhatusel liige S. Songi, äramärkides oma kõnes Räpina vabatahtliku tuletõrje ühingu esimehe P. Kiudoski ja peamehe Jak. Karovi, kogu juhatusel ja meeskonna tehtud suurt tööd, ülesõhutades kaaskodanikke võitlusele tulehädadohu vastu.

Tervitusi ütlesid veel Räpina valla vastastikkuse kindlustuse seltsi ja Rosna, ja Pahtpää v. t. ü. esitajad j. t.

Räpina tuletõrje ühingul on nüüd kaunis Võhandu kaldal, paarsada sammu Luteruse usu kirikust eemal oma maja. Osa ruume on erakaupmehele

välja üüritud, et kergitada maksukooramat, suurem osa ruume on aga ühingu oma kasutada.

Räpina asundus on kaunis rahvarikas ja ka elamute poolest suur. Ühingu maja lähedal asub Räpina paberivabrik.

Räpina vabatahtliku tuletõrje ühingu tegelased julgesid majaehitamisele asuda, kui kassas kõigest 25.000 senti oli. Põllutöoministerium tuli majaanuse platsi ostu ja maksutingimistega ühingu vastu.

Ehitusmeister G. Vari oli nõus 350.000 sendilist maja, 150.000 sendiga valmis ehitama, lootes et küll ühing ikkagi tasub. Ühingu juhatusel liikmete poolt on ehitusmeistrile vekslid väljaantud, lootusega, et ega räpinlased neid hädasse ei jäta.

Õnnistamise päeva õhtul istusid piduvõõrad Laenuhoiuühisuse ruumes rikkalikult kaetud einelaua taga ja vahetasid sõbralikke sõnu ja mõtteid. Lõpuks järgnes tants. S. S.

Tuletõrje lentsalga tarvidus Pärnus.

Pärnu linnavolinikud H. Kuusner, H. Soo ja J. Jakobson esitasid sügisel linnavolikogule ettepaneku, otsustada ellukutsuda kindlapalgaline, elukutseline tuletõrjajate lentsalk, tehes linnavalitsusele ülesandeks vastavaid eeltoide kiire korras alustada ja eelarve esitada.

Vaatamata põhjendatud tarvidusele sarnase lentsalga järele asus linnavalitsus küsimuses kahjuks eitavale seisukohale, tuues ette, nagu lõhuks lentsalk üksmeelt vabatahtliku tuletõrje keskel ja nõuaks suuri kulusid.

Linnavolikogu koosolek aga, kus alalise lentsalga asutamise küsimus arutusele tuli, ei ühinenud mitte linnavalitsuse seisukohaga, vaid leidis, et küsimus on tähtis ja tuleb lähema selgituse ning kaalumise alla võtta. Sellepärast on asjakohane küsimuse juures veel peatada.

Väide, et palgaline lentsalk vabatahtliku tuletõrje ridades arusaamatusi või vastuseismist võiks tekitada, ei ole põhjendatud. Ei tarvitse ju lentsalka ellukutsuda linnavalitsuse käsutuse ja korralduse all, vaid vabatahtliku tuletõrje juures, kellele lentsalk ka alluks. Praegu tunnistavad tuletõrjujad ise, et signalisatsiooni puudulikkuse tõttu kuulub tuletõrjajatel kohalejõudmiseks hulk aega, alaline lentsalk aga oleks mõne minutiga tuleõnnetuse kohal, et tule levinemisele piiri panna. Kui siis tarvidust on suurema hulga tuletõrjajate appikutsumiseks, jõutakse seda õige ajaks teha. Sarnase korralduse vastu ei võiks ju tuletõrjajatel midagi olla. Otse vastuoksa, see vähendab nende ajakulu ja tülitust, mida teinekord tarviski pole, nimelt kui tuleõnnetus väike ja lentsalk selle sumbutada jõuab. On ju tuletõrjujad kõik ühes või teises ametis kinni.

Linnavalitsuse teine väide, et lentsalga asutamine tooks suuri kulusid, mis end ära ei tasu, pole samuti läbi kaalutud. Laiutamist pole ju sugugi tarvis. Lentsalga korraldus tuleb luua sarnane, et see suuri kulusid ei nõuagi. Selleks pole sugugi tarvis pidada üldist

suurt palgalist salka. Tarvis on ainult, et alaliselt kohal oleks mõned tehnilised jõud. Missugused, seda näitab küsimuse lähem läbikaalumine. Suurem osa lentsalga koosseisust tuleks moodustada isikuist, kes kergesti kättesaadaval, kelle elukutse ei takista kõige kiiremat kokkutulekut. Seda näeme ka teistes linnades, kus lentsalgad edukalt töötavad. Seal on koguni lentsalga abijuhatajad oma igapäevase kutsetöö juures, kuid jõuavad 3 minutiga kohale.

Sarnane korraldus ei aja lentsalga pidamise kulusid kuigi suureks. Mis kasu aga on alalisest tuletõrje lentsalgast, seda näitab muuseum

Tartu linna Tuletõrje Lentsalga tegevus.

Lentsalk peab esimesena ilmuma tuleõnnetuse kohale, kuna vabatahtlikud kutsutakse kohale ainult siis, kui lentsalk oma jõuga ei suuda piiri panna tulele. 1927. a. kutsuti lentsalk välja 77 korda; vabatahtlikud kutsuti appi 5 korda, sellest 1 kord ettevaatuse otstarbel. 1928 a. kutsuti lentsalk välja 54 korda; kuna vabatahtlikud kutsuti appi 5 korda, sellest 2 korda ettevaatuse otstarbel.

Sellest näeme, et Tartu lentsalk on saanud toime võrdlemisi suure linna tulekaitsega, ilma et kuigi palju oleks tulnud tülitada vabatahtlikkude tuletõrjajate suurt hulka.

Kulud on Tartus järgmised:

	1927/28	1928/29	1929/30
Palgad	Kr. 23084	18648	19008
Majand. kulud	1324	1995	1630
Meeskonna varustus	1323	1605	1060
Auto- ja riistade kulud	4174	5124	4542
Kokku Kr.	29905	27372	26240

Nagu tähendatud võib Pärnus lentsalk ellu kutsuda muidugi palju vähema koosseisu ja kuludega. Linna tulekaitse huvides on aga lentsalk väga tarvilik ajakohane uuendus. Sellepärast ootavad kõik maja- ja varanduseomanikud, et linnavalitsus küsimuse ja otsustamisega ei viivitaks.

„Pärnu Postimees“

Järgmine „Tuletõrje Teated“ nummer ilmub veel enne Jõulu.

Kõigile tuletõrje ühingutele ja „Tuletõrje Teated“ tellijatele.

Aasta läheneb lõpule. Tuletõrje ühingutel ja „Tuletõrje Teated“ tellijatel tuleb aegsasti mõelda lehe tellimise uuendamise peale.

„Tuletõrje Teated“ on kogu tuletõrje pere häälekandja ja iga tuletõrje ühingu kohus on hoolt kanda, et kõik tuletõrjujad telliks ja loeks oma lehte. Mõned ühingud tellivad juba praegu suurel arvul „Tuletõrje Teateid“, kuid mõnedel ühingutel käib ainult üks, kaks eksemplari. Iga ühing peaks vähemalt tellima kolm eksemplari „Tuletõrje Teated.“ Mikspärast just kolm? Üks eksemplar oleks ühingu kantselei või kirjatoimetaja jaoks, kuna „Tuletõrje Teatedes“ ilmuvad Tuletõrje Liidu ametlikud aruanded ja teated, mis tarvilikud igale ühingule. Samuti peaks üks eksemplar alati käepärast olema ühingu esimehel ja veel üks, ühingu peamehel, et kursis olla Tuletõrje Liidu tegevusega ja kogu tuletõrje asjandusega. Nii on siis 3 eksemplari lehte hädavajalikud igale ühingule. Kuid samuti tarvilik on „Tuletõrje Teated“ igale tuletõrjajale, kes tahab ajaga sammu pidada ja hästi oma kohuseid täita, kui tuletõrjuja ja liige üldises tuletõrjujate peres.

Ühingud kandke hoolt, et iga tuletõrjuja majas oleks „Tuletõrje Teated“.

Kogudes meie häälekandjale tellijaid ja lugejaid, teete sama tööd tuletõrje korraldamises mis eesmärgiks igal tuletõrje ühingul.

„Tuletõrje Teated“ tellimise hind on nii odav, et selle tellimine ühingutele kui ka üksikutele tuletõrjujatele mingit raskust ei tee.

Ühingud teatagu aegsasti, mitu eksemplari neile saata 1930. aastal. Samuti korraldagu ühingud oma liikmete hulgas tellimiste vastuvõtmist ja saatku aegsasti tellijate nimed „Tuletõrje Teated“ toimetusele ära.

Hind aasta peale 1 kr., üksiknumbri hind 10 senti.

Küsimuste ja vastuste nurk.

1. Küsimus. Palun seletust, kes võtab tuletõrje paraadi vastu, kui koha peal ei ole kõrgemaid Riigivalitsuse ega Tuletõrje Liidu esitajaid, kas ühingu esimees või komando peamees.

1. Vastus: Põhikirja § 39 järele ju-

hatab komando tegevust tuletõrjumisel, harjutustel, ülevaastustel manöövritel, (paraadidel) jne. komando peamees ja kodukorra § 54. põhjal on peamees ainukene ülemjuhataja komando tegevuse kohal ja vastutab oma tegevuse eest.

Sellest selgub, et paraadil peamees juhatab komandot ja paraadi vastuvõtma peab keegi teine. Kui kohapeal kõrgemaid Riigivalitsuse esitajaid, ega Tuletõrje Liidu juhatuse liikmeid ei ole, siis peaks paraadi vastuvõtma ühingu esimees ehk tema asetäitja. Peamees, kui alaline juhatuse liige võib asetada esimeest, kui viimast pole kohal. Sel puhul juhatab komandot peamehe abi.

Märkus: Selle küsimuse vastus oli eelmises numbris trükikojas moonutatud ja seega arusaamatu.

2. Küsimus. Kas peab tuletõrje ühing margimaksu tasuma, kui ta lepingu vahekorda astub eraisikuga ehk erasutusega, kes kohustatud lepingu pealt tasuma margimaksu?

2. Vastus. Tuletõrje ühingud on seaduse järele vabastatud tempelmargi maksust. Kui tuletõrje ühing sõlmib lepingu eraisiku ehk erasutusega ja lepingus on kokku lepitud, et tempelmargi maksu maksavad lepingu osalised pooleks, siis eraisik ehk asutus maksab poole tempelmargi maksu, kuid tuletõrje ühing vabastatakse poolest margimaksust. Lepingu sõlmimisel eraisikuga ehk asutusega võib margimaksu määrata ainult eraisikule ehk asutusele.

Seda ja teist.

Nii sünnib ainult Hiinamaal.

Norra ajaleht „Forsikningstidende“ jutustab väljamaa kinnitus oludesse puutuvast ülevaates Hiinamaast järgmist: Kui Hiinamaal äri halvasti läheb ja kaupmehel oma rahaasjade parandamiseks „vaja on tulekahju“ saavad naabrid tulekahjust aegsasti ette teada ja kui hädaoht näitab suur olevat, saab sellest ka teada tuletõrje, et võiks tarvilisi abinõusid tarvitusele võtta naabrite majade kaitseks. Sellest hoolimata, ehk võib olla just sellepärast on tule-süütamiste avalikuks tegemine väga raske.

Seepärast pole ka ime, et mõnes paigas kinnitusmaksud tõusevad kuni viie protsendi peale kuus.

Tähelepanuks ühingute esitajatele!

Kõik ühingute esitajad, kes Liidu korteri komisjoni kaudu said näituse ja Liidu koosoleku ajal võõrastemajades korteri, palutakse kiires korras oma korteri arved ära õjendada. Maksuta korterit saadi ainult ühiskorterites, kuna võõrastemajade arved igal ühel omal tulevad tasuda. Arve suurust saab teada Liidu kantseleist.

Liidu juhatus.

Kõigile tuletõrje ühingutele!

Palutakse kõiki neid vabatahtlikke tuletõrje ühinguid, kes lasid oma tegelaste ehk ühingu maja piltidest klisheed valmistada Tuletõrje Liidu Juubeli albumi jaoks, klishee valmistamise kulud ära tasuda. Liidu juhatuse otsusel saavad kõik ühingud kelle pildid ilmusid albumis ühe eksemplari „Juubeli albumi“ maksuta. Tellige oma liikmetele mälestuseks juubelialbumeid.

Liidu juhatus.

Hinnakiri

Üleriiklise tuletõrjeliidu laos olevate tuletõrjeabinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Pikk t. 43. Telefoni nr. 5-79.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjutandi-paelad, suured . . . tk.	11.—	Signaal-pasunad, suured 42 cm.tk.	5.25
Faklid, petroleumi, vasest . . . "	5.50	" " 14 cm. . . . "	1.50,
Hüdropult vasest . . . " 30. ja 40.-	12.50	" " 17 cm. . . . "	1.80
" plekist "	2.50	" " 180/mm. 2 hääl . . . "	4.25
Isoleer-tangid "	4.25	Tulekahju teatamiskoha sildid . . . "	1.50
Karabiiner suur "	2.50 ja 3.50	Turva prits Nr. 4 (hüdropult) plek	40.—
" keskmine "	—,90	Tärnid, pagunid, suured, kullat.	—,50
" väike "	60.—	" väikesed, hõbet. . . . "	—,35
Karguprits "	11.50	" jaoskonna I—V, R. W. . . . "	—,28
Kiivrid meeskonnale "	13.—	Auto-märgid "	—,60
" ronijatele "	17.—	Tõrvikud "	—,85
" ülematele "	18.—	Veetorujuhe 2" vindiga ehk Storz	20.—
" peamehele "	2.—	" 2 1/2 Storz "	22.—
Kiivri embleem "	.50	Voolikud-spiraal 38 mm (1 1/2) meet.	7.—
" roset "	20.—25.—	" " 44 " (1 3/4) " . . . "	8.—
Kirves, paraadi "	3.50	" " 52 " (2) " . . . "	8,50
" töömehe, varreta "	8.—10.—	" " 57 " (2 1/4) " . . . "	9.—
" " varrega ja vask- rõngaga "	2.25	" " 63 " (2 1/2) " . . . "	13.—
Kirve-tupp nahast "	4.—	" " 74 " (3) " . . . "	16.—
" vask "	2.50	" " 88 " (3 1/2) " . . . "	18.—
Kukla-kaitsed "	—,20	" väljaviske	
Kummirõngad 2" "	—,25	" 32 mm (1 1/4) "	1.50
" 2 1/2 "	—,35	" 38 " (1 1/2) "	1.70
" 3" "	20.—22.—	" 44 " (1 3/4) "	1.90
Käesidemed juhatusel liikmetele	20.—25.—	" 52 " (2") kuni 12 atm. . . . "	2.—
Lipuvarda kullatud otsad . . .	—,10	" 52 " (2") " 25 atm. . . . "	2.10
Mundri-nööbid suured — kullatud	—,8	" 57 " (2 1/4) " 12 " . . . "	2.40
" " — kuldamata	—,8	" 63 " (2 1/2) " 12 " . . . "	2.50
" väiksed — kullatud	—,75	" 70 " (2 3/4) kuni 25 atm. . . . "	2.75
Rinnamärgid väiksed, kuld ja hõbe	1.50	" 74 " (3") " 12 " . . . "	3.00
Liidu-märgid, hõbetatud,	1.50	Vooliku parand. nööbid, vasest tk.	—,30
juhatusel liikmetele . . . "	1.50	" " riie meeter	1.50
" bronks, lihtliikmetele . . . "	1.50	" lappim.klam.38 mm (1 1/2") tk.	—,90
Teenistus-märgid, kõik aastad . .	50.—	" " 44 " (1 3/4") " . . . "	1.—
Hoolsusmärk, kõrgem	8.—	" " 52 " (2") " . . . "	1.10
" I. klassi rist } ühes	6.50	" " 63 " (2 1/2") " . . . "	1.25
" II. hõbe " } dipl.	6.—	Vööd meeskonnale tk.	4.25
" III. " " } " "	5.—	" " voodriga tk	6.—
Medal, kuld "	4.50	" " voodri ja rõngaga . . . tk.	10.—
" hõbe "	—,40	Vöö-riie meeter	1.50
Mütsi-märgid, kullatud "	8.50	Vöö-rõngad vask tk.	3.75
Nöörid ronijatele "	55.—	Ambrid-puldantist "	3.25
Nöörredel 8 sülda "	2.40—	Ühend. vindiga 32 mm (1 1/4) . . . "	7.50
Pootshaagid "	6.—	" " 38 " (1 1/2) "	7.75
" harulised "		" " 44 " (1 3/4) "	8.—
		" " 52 " (2") "	8,50
		" " 52 " (2") Storz "	8.—
		" " 63 " (2 1/2) " "	15.—
		" " 74 " (3") " "	19.—
		Korjamise karbid "	1.—

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost võõrastele ei müüda.